

stoječa, pokazati na mnogih stoletij zgodovino, ki trdi resnico domačega pesnika besed:

„Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovincu ne gane!“

Tako se tudi zdaj prebivalci tega glavnega mesta ne bodo strašili nobenih žrtev; bodo radovoljno dajali življenje in premoženje za svojega cesarja in gospoda, za domovino, za cesarstva celoto in čast.

Iz občinskega odbora glavnega mesta ljubljanskega 16. junija 1866.“

— Njih ekscl. gospod deželni poglavar Edvard baron Bach je razglasil 14. dne t. m. sledeče

Vabilo,

s katerim prosi, da bi se pripravilo kolikor je mogoče obilno stvari, potrebnih za bolnišnice.

„Po sili in izdajstvu je cesarstvo primorano h krvavi vojski, ktera nas čaka; pri teh okolščinah ima domoljubna (patriotična) radovoljnost prebivavcev dovolj priložnosti h koristnemu pripomaganju.

V današnjem povabilu se prosi, da bi se pripravilo kolikor je mogoče obilno stvari potrebne za bolnišnice, namreč obvezil vsake baže, cufanja, povojev, kompres (platnenih blazinic) itd. za vojaške bolnišnice.

Akoravno je tudi vojaška uprava v modri previdnosti že preskrbela vojaške bolnišnice z vsemi potrebnimi rečmi, vendar se pri vojski, ktera utegne dalje časa trpeti, porabi taci stvari neizrečeno veliko; da tedaj teh stvari ne zmanjka, treba je skrbeti, da se jih zmirom zadosti pripravlja.

To se pa le tedaj zgoditi more, ako prebivavci vsi skupaj k temu pripomorejo, kar storiti je tudi nepremožnemu brez nadlege mogoče. Toraj prosim, naj se pošilja obilno, kolikor koli je mogoče, platna in perila, cufanja, povojev, kompres in drugih za obvezila pripravnih reči, da se založijo vojaške bolnišnice s temi stvarmi, kakor to zahteva povišana potreba.

Za ovezo se posebno želi tankega pa tudi debelega cufanja iz starega platna, če je mogoče takega, da so nitke po 4 do 6 palcev dolge in podolgoma položene, 2 do 3 palcev širokih, pa ne zarobljenih platnenih povojev 3 do 6 vatlov dolgih, pa tudi flanelastih povojev nezarobljenih 3 do 4 palce širokih in 3 do 6 vatlov dolgih, potem koščekov iz novega ali starega platna po pol ali cel vatel velicah za komprese — platnenih ali bombažastih prtov na tri vogle, večih ali bombažastih prtov na tri vogle, večih ali manjših, zarobljenih ali nezarobljenih.

V Ljubljani si društvo milosrčnih gospá že zdaj prizadeva, nabirati obvezila in druge stvari, ktere se potrebujejo v bolnišnicah za ranjene vojake in jih pošiljati v vojaške bolnišnice. To dobrotljivo delovanje društva milosrčnih gospá v tem prizadetju na vso moč podpirati, je namen nazočega povabila.

Vsi župani na Kranjskem so prošeni, take darove prejemati ter jih c. kr. kantonskim gosposkam izročevati, ako ni v tistem kraju krajnega društva, ki že pobira take darove.

C. kr. kantonske gosposke bodo te darove tje pošiljale, kamor so namenjeni.

Nadušenost, ktera se razodeva povsod in v vsem, kar se tiče blagra naše junaške armade, daje mi gotovo poročstvo, da bo moje povabilo imelo ravno tako hiter kakor obilen vspeh.“

— Ker je vojska zdaj gotova, se je v pondeljek zbor milosrčnih ljubljanskih gospá in gospodičin snidel pri prevzvišeni gospéj baronovki Bach-ovi in sklenil, da že ta teden začno milodarov nabirati po mestu na pripomoč ranjenim vojakom, kteri se iz Laškega pripeljejo v Ljubljano. Od hiše do hiše bojo tedaj šle

milošnje prosit ali v denarjih ali v družih rečeh; imele bojo šparovke, v ktere dá dobrotnik ali dobrotnica, kolikor koli je njih dobra volja, ali pa dajo gospém v roke in zapišejo dar v poseben zapisnik. V svesti smo si, da bode ta nabira ravno tako bogata, kakor je namen njen blag; mislimo si le vojaka, ki ni za-se, ampak za domovino kri prelival, in pogledjmo zdaj njegovo razmesarjeno teló — in ni družih besedi treba, da revežem skočimo na pomoč, ki jim olajša njih trpljenje!

— Iz dopisa sl. c. kr. deželne vlade kranjske do kmetijske družbe pozvedamo, da je tudi ona, kakor tržaška vlada, kupila 400 iztisov „Malega sadjerejca“ in 50 iztisov Pirčevega „Vrtnarja“, da unega razdeli ubozim šolarjem, tega pa učiteljem ljudskih šol po deželi. Dobro!

— Po pismu gosp. Trpinca, predsednika kmetijske družbe, je gosp. Valentin Sturm v Polčah na Gorenškem iz svojega lanskega semena svilnih črvičev, ki ga je nekemu Goričanu na 4. del pridelka prepustil, okoli 15 centov najlepše galête (kokonov) dobil, ki je za seme vse hvale vredna. Kdor ga želi, naj se oglasi pri njem.

— V seji muzejnega društva 13. dan t. m. se je vsled novih pravil ustanovil odbor, kteremu je prvomestnik dr. Mitteis, odborniki so: ravnatelj Schrey, Rajmund Prégl, dr. Valenta, dr. Eisl, dr. pl. Lehmann, zapisnikar pa je K. Deschmann. Bili so voljeni tudi častni udje, namreč deželni glavar baron Codelli, Ferd. Schmidt in prof. dr. Hyrtl na Dunaji. Realkini ravnatelj Schrey je po zapisih Deschmannovih sestavil razmere, koliko leto in dan pade dežja v okolici ljubljanske in kustos Deschmann je priobčil zanimiv popis na goro v Polhovem gradu, kjer se koplje tisti pesek, ki se po francoskem naravoslovcu dolomit imenuje in ga Ljubljancanje dobro poznajo od tistega časa, kar se nam mestne ulice makadamizirajo. Razdeljen je bil pri tej priliki 1. zvezek družbinega letopisa, ki obsega mnogo lepe tvarine.

— Letos o binkošti je umrla teta Prešernova: Lenka Prešeren, stara 86 let, v Vrbi, in nektore dni pozneje po poli teta pesnikova Mina, rojena Prešeren, stara 84 let, na Breznici. Obe ženi bile ste bistrega, živega duha do konca dni.

— Maslo nemške kulture, ki ga v „Klagenfurterci“ kuha vrednik Issleib koroškim Slovincem zdaj ravno tako, kakor ga je več let kuhal v „Laibacherci“ kranjskim Slovincem, preseda zdaj že tudi „Slovincu.“ Po pravici se čudi, da vlada sedanja trpi tacega človeka pod svojim šotorom, kteri si upa zdaj — 10. junija — pisariti reči, ki žalijo in dražijo možé, ki so pravi organi vseskozi lojalnih avstrijskih Slovencev!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Vojska se začne! Cesarski razglas, ki ga današnji naš list donaša na čêlu, z odkritosrčno besedo popisuje, kaj se je godilo, da je Avstrija do tega prišla, da cesar njen ni mogel drugač, da se sili zoperstavi se silo. Popis je tako resničen, da vsak, kdor je sledil zapletkam pruskim poslednji čas, reči mora: tako je in ne drugače! V slovesnem tem trenutku pa cesar iznova ponavlja zagotovilo, da ga je trdna volja, po končani vojski dovršiti ustavo narodom avstrijskim. V božjih rokah je, kar nam bode prihodnji čas prinesel, in pripravljeni moramo biti na vsakovrstne težave, ki so vsegdar grozovite tovaršice vojská, o kterih se še ne vé, kako daleč da segnejo. Karkoli pa pride, za Avstrijo bomo stali Slovenci! — Dolgo ni bilo jasno, kaj da cesar Napoleon misli o sedanjih homatijah in

s kom da bode potegnil; zdaj je tudi to gotovo po pismu, ki ga je pisal 11. dne t. m. državnemu svojemu ministru, rekši, da 1) Prusii je treba, da si svojo zemljo bolje zokrogli, da 2) se Nemčija osnuje po potrebah sedanjega časa, in da 3) se Italii (Lahom) zagotovi narodna samostojnost, — to je, na kratko rečeno: cesar Napoleon drži s prusko in italijansko vlado, ktere ravnokar boj začenjate na severu in jugu. Napoleon sicer pravi, da se o boji Avstrije s Prusijo in Italijo ne bode vrgel na nobeno stran, vendar dostavlja, da bo pazljivo gledal, kaj se godi. Ta beseda pa je zelo nevarna in pomeni to, da v sili bode pomagal Prusom in Lahom, ako sami ne bi mogli doseči gori omenjenih 3 točk. Na to pomoč se res tudi mora zanašati pruska vlada, zakaj, če ravno ima vse srednje nemške vlade zoper sebe in malo manjših za-se, je vrgla krdela svoje armade predrzno že na Saksonsko, Hanoveransko, v Kührhessen in veliko vojvodino Hessen in obsedla mnogo mest blizo do meje česke. Ker se ji dosihmal še nobena armada kake nemške vlade zoperstavila ni in tudi naša še ni udarila na-njo, se do danes še ni vnel krvav boj. Tudi iz Laškega še do danes ni bilo ničesa slišati; to pa se je že unidan reklo, da ste si vlada pruska in laška besedo dali, da čez 36 ur začne druga drugi prikladati. Vsaki hip se tedaj začne mesarenje na jugu in severu. Ker pa bode česka dežela brž ko ne veliko bojišče, so v Pragi šole, vseučilišče in Klementinum že kosarne. — Zveza med prusko in laško deželo je bila 7. dne t. m. podpisana. — Iz Florence se piše, da je Košut ondi bil na pogovor s kraljem in ministrom Lamarmorom. — Iz Krakova se piše, da rusovske železnice delajo priprave za to, da morejo brž veliko vojakov naložiti, kadar pride povelje od ruskega cara. Pravijo, da rusovska armada takrat prične pomagati avstrijski, kadar francoska laški ali pruski. — Angleška vlada neki popolnoma vleče zdaj s francosko. Ako se na suhem in na morji vtakne toliko vlad v vojsko, kje in kadaj ji bode konec? — Hrvaška deputacija se je imela 18. dne t. m. vrniti domú — brez porazumljenja. „Pozor“ pravi: „Ako zdaj naši poslanci ne opravijo, kar je treba, ne bode Hrvatov nikdar več v Pešt!“ — in „Zastava“ piše, da v eni poslednjih sej ste se ogerska in hrvaška deputacija zelo sprli, ker je Deák očital Hrvatom, da za njimi stoji kdo drug, ki jih odvrča; prevzvišeni škof Strossmayer je predrznega govornika dobro okresal kazaje na dogodbe leta 1845. in 1848. Ves razkačen je Deák zapustil sejo. Iz sila počasnega postopanja ogerskega deželnega zbora je očitno, da mu je sedanje Belkredi-Majlathovo ministerstvo hud trn v peti in da čaka le na to, da bi okolščine časa

odstranile ta dva ministra, ki sta na poti ustavi, kakoršne Magjari želé. Ko je unidan v seji, ko so se obravnavale nadloge zavoljo letošnje slabe letine na Ogerskem, poslanec Tisa očitno rekel, da ogerska ustava ne bode obveljala, dokler sedanje ministerstvo vlada, je stranka Deakova in una, še hujša od te, ploskala dobro! dobro! brez konca in kraja.

Račun dohodkov in stroškov za Slomšekov spominek.

Skupnina prejšnjega računa 1550 gold. 56 kr. 2 cesarska zlata in 1 križast tolar. Mesca maja so darovali sledeči gospodje: Kovačič Jožef, kanonik v Trstu 10 gld., Vučela Izidar, župnik na Strmnu 1 gold., Majhar J. župnik v Gozdanjah, Pečnik Janez župnik v Podgorjah, Skorbina Jožef župnik v Domačelah vsaki po 1 gold., Traiber Franc župnik pri sv. Jakopu 2 gold., Tomasič Matija dekan v Rozeku 1 gold., Smeričnik Boštjan župnik na Čihpolju 3 gold., Globočnik Franc župnik pri sv. Jurju pod Dobrom, Jeriš Luka kaplan tamo, Zeličar Franc kaplan v Raslovcah, Pavša in Osmec kaplana pri sv. Petru pri Mariboru vsak po 5 gold., Samper Janez župnik 1 križast tolar, Kuhler Franc učitelj 1 dvajsetico, Kuhler Ana krčmarica 3 dvajsetice, vsi v Skočidolu, Marinčič Anton in Andrej 1/2 križastega tolarja in 1 dvajsetico, Vuherer Luka župnik pri sv. Miklažu na Dravi 3 dvajsetice, Čuš Janez kaplan v Lučah 1 križast tolar, Laška dekanija 71 gold. 75 kr., Pirc korvikar in stolni kooperator v Gorici nabral in poslal 22 gold. 50 kr. (on želi sledeči popravek prejšnjega računa: „Ne gospodičina Hladnikova, ampak Frančiška Hladnik kuharica v Gorici 2 gold., ne Maton Božidar, ampak č. gosp. Madon Blaž župnik v Šempasu je dal 1 gold. znovič, ker je bil že poprej enega po „Danici“ poslal, ko je bil Matej Pirc korvikar in stolni kaplan svojih 5 gold. v namenjeni namen daroval). Videmska dekanija 66 gold. 50 kr. Idrijska dekanija 22 gld. Skupnina vseh dohodkov mesca maja 227 gold. 75 kr. Stroški za poštnino 1 gold. 41 kr. tedaj še ostane čistih dohodkov 226 gold. 34 kr. 2 1/2 križasta tolarja in 8 dvajsetic. Skupnina vseh dohodkov 1776 gold. 90 kr. 2 cesarska zlata, 3 1/2 križastih tolarjev in 8 dvajsetic.

(Dalje prihodnjič.)

V Mariboru 1. maja 1866.

Dr. Matija Prelog, denarničar.

Listnica vredništva. Gosp. Fr. P. v R: Pesmice smo prejeli; al naša misel je ta, da niso še za očitnost, in da bi domovini več koristili s spisi v prozi. — Gosp. Fr. L. v S: Za danes prekasno; drugi pot.

Kursi na Dunaji 19. junija.

5% metaliki 57 fl. — kr.

Ažijo srebra 136 fl. 50 kr.

Narodno posojilo 60 fl. 90 kr.

Cekini 6 fl. 51 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 16. junija 1866.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 21. — banaške 5 fl. 21. — turšice 3 fl. 47. — soršice 4 fl. 37. — rež 4 fl. 12. — ječmena 3 fl. —. — prosa 3 fl. 17. — ajde 3 fl. 40. — oves 2 fl. 65.

Vabílo k naročilu na „Novice“

za drugo polovico tega leta.

Prihodnji mesec se začne druga naročilna polovica letošnjega leta. Prosimo tedaj, naj dosedanji častiti naročniki, ki so naročeni le do konca tega meseca, ali pa novi pristopniki se oglasijo kmalu, da brž prve liste prihodnjega meseca poredoma dobivajo. „Novice“ veljajo za pol leta, po pošti pošiljane, 2 gold. 20 kr. — za četrto leta pa 1 gold. 15 kr.

za „ „ v tiskarnici jemane, 1 „ 80 „ — za „ „ pa 90 „

za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača 18 kr., za prenašanje napisa med letom 10 kr.

Naročilna pisma naj se (založniku, ne pa vredništvu) pošiljajo franko, to je, pošt-nine proste.

Večletne skušnje kažejo, da kdor ima „Novice“, dobiva poduka v mnogovrstnih rečéh, ki ga čas zahteva, — zraven tega pa tudi vse izvé, kar se po svetu važnega godí. Vse to ostane tudi vprihodnje zvesto vodilo našemu listu!